

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»
Ректори МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода», доктори илми филология, профессор
Низомӣ М. З.

«30» августи соли 2022.

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар – Муассисаи давлатии таълимии «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» ба диссертатсияи Нурализода Ноилшоҳ Имомалӣ дар мавзӯи «Нашриҳои «Омӯзгор» дар низоми матбуоти соҳавии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.10. – Рӯзноманигорӣ пешниҳод шудааст.

Матбуот яке аз воситаҳои муҳимми расондани иттилоъ ва таъсир ба афкори омма мебошад. Рисолат ва вазифаи матбуот имрӯз бештар гардида, омӯзиши ҳамаҷонибаи таърихи он барои илм муҳимму судманд аст. Тағйири сохти сиёсӣ ва расидан ба истиқлоли давлатӣ имкону шароит фароҳам овард, ки ба омӯзиши ҳамаҷонибаи матбуоти даврии ватанӣ тавачҷуҳ бештар шавад. Дар ин миён нақши нашриҳои «Омӯзгор» дар ташаккули ҷомеаи маданӣ ва рушди маорифи Тоҷикистон муассир аст. Истиқлоли давлатӣ дар баробари озодихоии сиёсӣ рушди афқору андешаҳои миллиро таъмин намуда, ҷиҳати таҳқиқу баррасии муҳимтарин аркони фарҳангию миллии шароит ба вучуд овард ва тавачҷуҳ ба матбуоти даврии соҳавӣ бештар гардид. Ба ин мазмун диссертатсияи Нурализода Ноилшоҳ Имомалӣ, ки таҳти унвони «Нашриҳои «Омӯзгор» дар низоми матбуоти соҳавии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология пешниҳод шудааст, мубрам буда, аз зумраи он пажӯҳишхӯест, ки дар он заминаҳои таъбу нашр, вижагиҳои сохторӣ, мавзӯӣ, жанрӣ ва амсоли инҳо асоснок ва баррасӣ гардидааст.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, ҳафт фасл ва хулосаву рӯйхати адабиёт таркиб ёфта, муаллиф моҳияти мавзуро маърифат карда, бо дарназардошти методологияи таҳқиқ баррасӣ намудааст.

Дар муқаддима моҳияти мавзӯ асоснок ва дараҷаи омӯзиши он таҳлил шуда, ҳадафу вазифаҳои таҳқиқот ва наwgонии таҳқиқ, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва татбиқи натиҷаҳои таҳқиқ муайян гардидааст. Ҳамчунин, асосҳои назарӣ ва методологияи тадқиқ, арзиши назарӣ ва амалии диссертатсия мушаххасан ташреҳ шудааст. Диссертант мавзуро аз рӯйи низоми муайяни илмӣ мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор додааст. Бобҳои диссертатсия паҳлуҳои гуногуни мавзуро фаро гирифта, дорои алоқамандии мантиқӣ ва хулосаҳои мушаххас мебошад.

Боби аввали диссертатсия «Заминаҳои пайдоиш, ташаккул ва марҳилаҳои инкишофи нашрияти «Омӯзгор» унвон дошта, аз ду фасл: «Омилҳои пайдоиш ва ташаккули нашрияҳои соҳаи маориф» ва «Марҳилаҳои инкишоф ва таҳаввули нашрияти «Омӯзгор» иборат аст.

Дар фасли аввал омилҳои пайдоиш ва ташаккул нашрияҳои соҳавӣ, аз ҷумла, ба вучуд омадани нашрияҳои аввалин бо забони тоҷикӣ, маҷаллаҳои соҳавӣ, «Дониш ва омӯзгор», «Дониш-биниш», ки баъдтар бо номи «Раҳбари дониш» ба нашр мерасид, мавриди таҳлил қарор дода шуда, бо далелу арқом собит мешавад, ки заминаи асосии таъсис ёфтани аввалин рӯзномаи соҳаи маориф маҳз ҳамин нашрияҳо буданд ва дар баробари ин, бо васеъ шудани фаъолияти Комиссирияти халқии маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурати чопи нашрияро ба вучуд овард. Далелу арқом ва таҳлилу хулосаҳои муахакқиқ низ ҷолибу омӯзанда мебошанд.

Диссертант дар фасли дуюми боби аввал дар заминаи омӯзиши васею ҳаматарафа, марҳилаҳои инкишофи нашрияти «Омӯзгор», мавзую муҳтаво, таҳлили маводи нашрия, вижагиҳои мавзӯӣ, истифодаи расм, ороиш, дар ин миён тағйир ёфтани номи газета нахуст рӯзномаи аҳли маорифи кишвар «Барои маорифи коммунистӣ» (1932), «Газетаи муаллимон» (1938), соли 1959 бо номи «Маориф ва маданият» ва соли 1981 боз «Газетаи муаллимон» ва аз соли 1989 ба «Омӯзгор» табдили ном кард, ки он ба махсусият ва муҳтавои

нашрия таъсир намудааст, мавриди таҳлили амиқ қарор дода, ба натиҷаҳои назаррас расидааст.

Боби дуоми диссертатсия «**Таҳлили таносубии мундариҷаи нашрияи «Омӯзгор» дар замини истиқлол**» номгузорӣ шуда, диссертант дар заминаи омӯзиши бастаҳои мундариҷаи нашрия онро дар давраи истиқлол даврабандӣ намуда, масъалаҳои рушди маорифро таҳлилу баррасӣ кардааст.

Муҳаққиқ дар ин боб мавзӯҳои баррасишаванда ва нақши нашрияро дар рушду инкишофи соҳаи маориф ба таври илмӣ нишон додааст. Ҳамчунин, нақши нашрияро дар татбиқи сиёсати иҷтимоии давлат дар соҳаи маориф, баррасии асноди меъёрӣ ва ҳуқуқии соҳа, мазмуни таҳсилот, тарзу арзёбии сифати он, ҳусну кубҳи барномаву китобҳои дарсӣ ва масъалаҳои ислоҳот дар соҳаи маориф, татбиқи барномаҳои давлатӣ дар соҳа ва амсоли инҳои мавриди таҳлилу баррасӣ қарор додааст.

Боби сеюми диссертатсия «**Мавқеи жанрҳои публицистӣ дар нашрия**» унвон дошта, дар он се масъала – «**Инъикоси навгониҳои соҳаи маориф дар қолаби жанрҳои хабарӣ**», «**Имконоти жанрҳои таҳлилий дар баррасии масъалаҳои маориф**» ва «**Тасвири симои омӯзгори эҷодкор дар жанрҳои лавҳа ва очерк**» мавриди омӯзиш қарор гирифта, дар онҳо таносуби жанрҳо, хунари нигорандагии рӯзноманигорон, омӯзгорон, бадеият ва воқеият дар тасвири симои омӯзгори эҷодкор мавриди таҳлил ва баррасӣ гардидааст.

Муаллиф дар заминаи тадқиқоти баанҷомрасонида хулосаҳои ҷузъӣ ва умумие ҳосил намудааст, ки дар поёни фаслу бобҳо ва дар қисми хулоса чой дода шудааст. Ҳамчунин, дар 10 банд муҳаққиқ ба таври мукамал пажӯҳиши худро хулоса кардааст, ки ҳар яке аҳаммияти баланди илмию назариявӣ доранд.

Пажӯҳиши мазкур арзиши баланди назарӣ ва амалӣ дошта, бори аввал ба таври фарогир ва концептуалӣ нақш ва рисолати «**Нашрияи «Омӯзгор» дар низоми матбуоти соҳавии Тоҷикистон**» мавриди таҳқиқи диссертатсионӣ қарор дода шудааст.

Ҳамин тариқ, аз назари арзиши илмӣ ва навоарӣ таҳқиқу таҳлили муаллиф шоистаи таҳсин аст, вале дар баробари муваффақиятҳо дар он баъзе

норасоихо низ ба назар мерасад, ки ислоҳи онҳо ба манфиати кор хоҳад буд.
Аз ҷумла:

– дар қисмати дараҷаи омӯзиш диссертант асарҳои зиёдеро номбар намудааст, аммо дараҷаи омӯзиши илмии мавзуи мазкурро муайян накардааст. Ин қисмат шарҳу тавзеҳи иловагиро хоҳон аст;

– дар фасли якуми боби якум омилҳои пайдоиш ва инкишофи нашрия ба таври мушаххас нишон дода нашудааст. Хуб мешуд, дар фасли мазкур омилҳои пайдоиш ва инкишоф ба таври мушаххас баён карда мешуд;

– унвони фасли дуюми боби сеюм, ки «Имконоти жанрҳои таҳлилии дар баррасии масъалаҳои маориф» мебошад, ба назари мо, ба ҷои вожаи «имконот» калимаҳои «нақш ё мавқеъ»-ро истифода мебард, хубтар мешуд;

– ҳолатҳои такрор шудани баъзе хулосаҳои фаслу бобҳо дар қисмати хулосаи умумӣ ба мушоҳида мерасад.

Камбудихои мазкур ҷузъӣ буда, қимати илмии диссертатсияро паст намекунанд. Диссертант вазифаҳои дар наздаш гузоштаро бомуваффақият иҷро кардааст. Диссертатсияи мазкур таҳқиқи мустақилона буда, аҳаммияти назариявӣ амалӣ дорад. Автореферат ва 7 мақолаи интишорнамудаи муаллиф, ки 5-тои он дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таърифи расидаанд, асоси мундариҷаи диссертатсияро инъикос мекунанд.

Диссертатсияи илмии Нурализода Ноилшоҳ Имомалӣ дар мавзуи «Нашрияи «Омӯзгор» дар низоми матбуоти соҳавии Тоҷикистон» таҳқиқоти баанҷомрасида буда, дар сатҳи баланди илмӣ таълиф шудааст. Диссертатсия бо муҳимият, навгонии илмӣ ва аҳаммияти назариву амалиаш ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои гирифтани дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ сазовор аст.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати

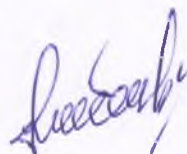
Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» (29 августи соли 2022, суратчаласаи №1) муҳокима ва тасдиқ шудааст.

Дар чаласа кафедра иштирок доштанд:

10 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 10 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест.

Раиси чаласа:

номзади илми филология, дотсент, мудири кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода»

Мирзода З. Қ.

Эксперт:

доктори илми филология, профессори кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода»

Муъминҷонов З.

Котиби илми чаласа:

омӯзгори калони кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода»

Абдуллоева А. Н.

Имзоҳои Мирзода З.Қ., Муъминҷонов З., Абдуллоева А. Н.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси МДТ «ДДФСТ ба номи Мирзо Турсунзода»

Ҳамидова З. Ҳ.

«30» августи соли 2022

Суроғай муассисаи пешбар:

735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Борбад – 73а
Тел.: (+992 37) 231-18-27
E-mail: tajartins@andex.com
Сомонаи расмӣ: www. ddst.tj